

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU M. 13/B-4 HÜKMÜ UYARINCA YAPILAN GÖREVLENDİRMELERİN HUKUKİ TAHLİLİ

Çınar Can EVREN*

ÖZ

Rektör, üniversitenin en üst hiyerarşik amiri olup hiyerarşi yetkisine sahiptir. Hiyerarşi yetkisi, amire astlarının statüsü ve işlemleri üzerinde kullanılabilecek yetkiler bahşeder. Bu yetkilerden biri de astın görevinde ve görev yerinde değişiklik yapma yetkisidir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu m. 13/b-4’de rektörlere gerekli gördüğü hallerde üniversite personelinin görev ve görev yerlerini değiştirmek yetkisi tanınmıştır. Madde uyarınca rektörlerin bu yetkisini kullanması için görev ve yer değişikliğini gerekli görmesi yeterlidir. Ancak ast üzerinde önemli sonuçlar doğuracak bu yetkinin kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda kullanılması gerekli olup, bu açıdan rektörlerin takdir yetkilerinin sınırsız olduğu söylenemez. Bu makalede öncelikle 2547 sayılı Kanun m. 13/b-4 hükmünün rektörlere tanıdığı yetkinin niteliği tespit edilmeye çalışılacaktır. Daha sonra, Danıştay içtihatları ile oluşan ve yetkinin kullanımının hukuka uygun olması için lazım gelen şartlara değinilecek ve son olarak da yetkinin kullanımının doğurduğu hukuki sonuçlar (kazanılmış hak doğurup doğurmadığı gibi) anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, rektör, hiyerarşi yetkisi, geçici görevlendirme, Danıştay.

A LEGAL ANALYSIS OF ASSIGNMENTS MADE IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 13/B-4 OF HIGHER EDUCATION LAW NO. 2547

ABSTRACT

Rector is the highest hierarchical superior of a university with hierarchical authority. This authority grants powers that can be used on the status and acts of subordinates of the superior. One of these powers is the authority to make changes in the position and duty of the subordinate. According to article 13/b-4 of the Higher Education Law No. 2547, rectors are given the authority to change the duties

* Dr. Öğr. Üyesi Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı e-posta: cinar.evren@hbv.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-3685-5046

DOI : 10.34246/ahbvuhfd.775413

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih : 15/06/2020

Yayınlanmasının Uygun Görüldüğü Tarih: 23/06/2020

and positions of the university staff when they deem necessary. Pursuant to the aforementioned article, it is sufficient for the rectors to regard the change of duties and places as necessary, in order to use this power. However, this authority, which will have significant consequences on the subordinate, must be used in line with the public interest and service requirements, and in this respect, the rectors' discretionary power cannot be said to be unlimited. In this article, characteristics of the powers vested in rectors by article 13 / b-4 Law No. 2547 will be determined. Afterwards, the conditions that are required by the jurisprudence of the Council of State and which are necessary for the use of the authority to be lawful will be mentioned. In conclusion, the legal consequences of the use of authority (such as whether they have created vested rights) will be discussed.

Key Words: *University, rector, hierarchical authority, temporary assignment, Council of State.*

I. Genel olarak

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda rektörlere; üniversite tüzel kişiliğini temsil etmek, üniversite birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yerine getirmek, üniversiteye bağlı kuruluşlar arasında düzenli çalışmayı sağlamak, üniversite bütçesini hazırlamak, üniversitenin güvenliğini sağlamak (m. 13), senato ve yönetim kurullarına başkanlık etmek (m. 14 ve 15) gibi pek çok görev ve yetki verilmiştir. Ayrıca anılan Kanun'un 53. maddesinde rektörün, üniversitenin disiplin amiri ve 57. maddesinde de ita amiri olduğu belirtilmek suretiyle rektörün, üniversitenin en üst hiyerarşik amiri olduğu açıkça vurgulanmıştır.

Hiyerarşi yetkisi amire içinde pek çok yetki barındıran yetkiler demeti bahşeder¹. Bu yetkiler karşımıza atama, ilerleme, yer değiştirme, ödüllendirme cezalandırma gibi yetkiler olarak çıkar². Rektörün hiyerarşik amir olmasından dolayı sahip olduğu bu yetkilerden biri de üniversite personelinin (akademik ve idari) görevi ve görev yeri³ hakkında işlem (değişiklik) yapma yetkisidir⁴.

¹ AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s. 163.

² GÜNDAY, s. 83; ATAY, s. 165.

³ Yer değişikliğinin görev değişikliğinden daha geniş bir içeriğe sahip olduğu, yer değişikliğinin çoğu zaman görev değişikliğini de beraberinde getirdiği ancak her görev değişikliğinin mutlaka yer değişikliği sonucunu doğurmayacağı ifade edilmiştir. YAVUZDOĞAN, s. 235.

⁴ "2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının 13/b-4. maddesi, rektörün gerekli gördüğü hallerde

2547 sayılı Kanun m.13/b-4’de bu yetki şu şekilde düzenlenmiştir: “*Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek.*” Hükmün sağladığı yetki, personelin talebi üzerine kullanılabilir olmakla birlikte⁵; idari işlemin tek yanlı olma özelliğinin bir sonucu olarak taleple bağlı olmadan da kullanılabilir. Nitekim uygulamada ikinci ihtimalle çok daha fazla karşılaşılmakta, rektörün ilgilinin isteği dışında onun görevini ve görev yerini değiştirmesi idare ile kamu görevlisinin karşı karşıya gelmesine neden olmaktadır.

2547 sayılı Kanun’un inceleme konusu 13/b-4 hükmü, personelin meslek ve aile hayatında önemli sonuçlar doğurabilecek niteliktedir. Zira anılan hüküm, personeli coğrafi olarak güvencesiz bırakmakta⁶; ekonomik olarak zarar görme ihtimalini artırmaktadır. Örneğin şehir merkezinde yer alan bir üniversitenin rektörlük binasında görev yapan kişi anılan maddeye istinaden tesis edilecek bir işlem ile kilometrelerce uzakta, aynı üniversitenin başka bir ilçe ve hatta ilde yer alan diğer bir biriminde (fakülte, yüksekokul vb.) görevlendirilebilir. Ayrıca, döner sermayeden pay alırken tesis edilecek bir işlem ile görevi ve görev yeri değişecek personelin bu gelirden yoksun kalması da mümkündür.

üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanları ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler verme konusunda yetkili olduğunu kurala bağlamıştır.” D8D: 14.05.2003, E. 02/3345, K. 03/2225, **kazancı**. Aynı yönde bir karar için bkz. D5D: 28.04.2010, E.08/1953, K. 10/2787. (Makalede verilen kararlardan kaynak gösterilmeyenler yayınlanmamıştır.)

⁵ Danıştay Trakya Üniversitesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Bürosunda görevli olan, Trakya Üniversitesi Kırklareli Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama Bölümü ikinci öğretimi 2003 yılı ÖSYS sonucunda kazanan davacının, 2547 sayılı Yasanın 13/b-4 maddesi uyarınca Kırklareli İlinde bulunan Teknik Eğitim Fakültesi veya yüksekokullarda görevlendirilmesi isteminin reddine ilişkin Trakya Üniversitesi Rektörlüğü işleminin iptali istemiyle açılan davada; idarelerin insanların eğitim özgürlüğü gibi temel hakların kullanılabilmesi için bağlı yetki içinde olduğu ve olanaklar ölçüsünde bu hakkın kullanımını sağlamakla yükümlü oldukları, bu nedenle takdir hakkının atanma isteminin reddi yönünde kullanılmasında sebep ve amaç yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemi iptal eden mahkeme kararının onamıştır. D8D: 07.04.2006, E. 05/103, K. 06/1410.

⁶ Dar anlamda kamu görevliliği kural olarak coğrafi bir esasa bağlı değildir. Ancak dar anlamda kamu görevlileri işlerini bir meslek olarak yaptıklarından, bu mesleğe girenlerin belli bir güvenliğe sahip olmaları gerekir. Bu güvencenin araçlarından biri de görev ve görev yeri güvencesidir. Bu güvence ile idarenin sahip olduğu nakil/görev yerini değiştirme yetkisi gerek kanunla ve gerekse mahkeme kararları ile sınırlandırılmakta ve idarenin bu yetkisini sürgün, cezalandırma aracı olarak kullanılmasının önüne geçilmeye çalışılmaktadır. YAŞAR, s. 569; GÜNDAY, s. 607; GÜLER, s. 179; GİRİTLİ, s. 301 vd.

Önemli sonuçlar doğuran bir hükmün kullanılması noktasında mevzuatta herhangi bir sınır öngörülmemiş olması, büyük bir eksiklik⁷. Hükmün lafzından da anlaşıldığı üzere, görevlendirme için tek gereken, rektörün görev ve yer değişikliğini “*gerekli görmesi*”dir. İşlemin sebep unsurunu belirlemede rektöre neredeyse sınırsız bir serbesti tanıyan ve bu suretle idareye çok geniş bir takdir yetkisi bırakan düzenlemenin uygulamada kamu yararı ve hizmet gerekleri yerine personeli cezalandırmak gibi saiklerle kötüye kullanıldığı görülmektedir.

II. Yetkinin Hukuki Niteliği

2547 sayılı Kanun’un m. 13/b-4 hükmünün rektöre tanıdığı yetkinin hukuki niteliği konusunda Danıştay’ın daireleri farklı görüştedir. Danıştay Sekizinci Dairesine göre rektöre tanınan bu yetki, **geçici görevlendirme** yetkisidir. Sekizinci Daireye göre⁸ “*Yasa ile belirlenen görevlendirmenin geçici görevlendirme olduğunun kabulü zorunludur. Aksinin kabulü halinde görevlendirme işlemi kamu görevlisinin işgal ettiği kadro görevinden sürekli uzaklaştırılması sonucunu doğuracaktır. Bu şekilde de kamu görevlisinin asıl görevini yerine getirmesi engellenmiş olacaktır.*” İkinci Daire ise yetkinin geçici görevlendirme olmadığı, **zorunlu ihtiyacın karşılanmasına yönelik bir görevlendirme** yetkisi olduğu kanaatindedir. Daireye göre⁹ “*...madde*

⁷ Azrak’a göre memur statüsünün kanunla düzenlenmesi memurluk mesleği için önemli bir güvencedir. 13/b-4 örneğindeki gibi bir düzenlemenin ise bu güvenceyi sağlamaktan uzak olduğu söylenebilir. AZRAK, s. 3.

⁸ D8D: 05.04.2006, E. 05/1085, K. 06/1393. Aynı yönde bkz. D8D: 28.02.2006, E. 05/421, K. 06/771; D8D: 23.11.2009, E. 08/10578, K. 09/6907; D8D: 23.02.2007, E. 05/6111, K. 07/1039; D8D: 19.01.2010, E. 07/8688, K. 10/90.

⁹ “*... Bu durumda, Ankara 9. idare Mahkemesi’nce, kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanı içinde yer alan bir hizmeti yürütmek amacıyla ve o hizmetle ilgili konuda uzmanlaşmış kamu görevlilerinin, kadroları üzerlerinde kalmak üzere görevlendirilmeleri mümkün ise de; Gazi Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi’nde hizmetli kadrosunda bulunan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 13/b-4 maddesi uyarınca Nanotıp ve İleri Teknolojiler Araştırma ve Uygulama Merkezi’nde görev yapmakta olan davacının, herhangi bir soruşturma geçirmeksizin ve görevlendirildiği birimde hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ortaya konulmaksızın, görevlendirmesinin iptal edilerek aynı Kanun maddesi uyarınca, Polatlı Fen Edebiyat Fakültesi’nde görevlendirilmesine ilişkin dava konusu işlemden, hukuka ve mevzuata uyarlık görülmemesi gerekçesine dayanılarak hüküm kurulması gerekirken, kararda bu gerekçenin yanı sıra, söz konusu görevlendirmenin belirsiz süreli olarak yapılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesine de dayanılmış olmasında hukuki isabet bulunmamakta ise de kararda yer verilen diğer iptal gerekçesinin hukuka uygun bulunması karşısında, bu husus, anılan kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.*” D2D: 18.04.2018, E. 18/234, K. 18/2674. Ayrıca bkz. D2D: 11.04.2018, E. 18/305, K. 18/2505, Danıştay Dergisi, Y. 2018, S. 148, s. 95. Aynı yönde.

metninden de anlaşılacağı üzere, görevlendirmelere ilişkin herhangi bir süre şartı veya kısıtlaması söz konusu değildir. Bu nedenle, dava konusu işlemin, geçici görevlendirme niteliğinde değil; gerekli görülen hallerde, zorunlu ihtiyacın karşılanmasına yönelik bir görevlendirme işlemi olarak kabulü gerekmektedir.” Kararlarından anlaşıldığı üzere İkinci Daireye göre bunun nedeni, madde metninden görevlendirmelere ilişkin herhangi bir süre şartı veya kısıtlaması öngörülmemiş olmasıdır¹⁰.

Kanaatimizce maddenin rektörlere tanıdığı yetki, geçici görevlendirme¹¹

D2D: 22.03.2018, E. 2018/3, K. 2018/1912, **kazancı**. D2D: 18.04.2018, E. 18/234, K. 18/2674; D2D: 12.03.2018, E. 18/232, K. 18/1552; D2D: 12.03.2018, E. 18/189, K. 18/1554.

¹⁰ Danıştay’ın Beşinci Dairesi de İkinci Daire ile aynı görüşü paylaşmaktadır: “Dava dosyasının incelenmesinden; Cumhuriyet Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi sekreteri olarak görev yapmakta olan davacının, 2547 sayılı Yasanın 13/b-4 maddesi uyarınca Tıp Fakültesi sekreteri olarak görevlendirilmesine ilişkin ... işlemin iptali istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır. Davacının geçici görevlendirilmeyip görev yerinin değiştirildiği, gerek dosyadaki bilgi ve belgelerden, gerekse davalı yönetimce verilen savunma ve temyiz dilekçelerinden anlaşılmaktadır. Bu nedenle, dava konusu işlemin, geçici görevlendirme olarak nitelendirilmesi ve belli bir süre belirtilmeksizin kurulan işlemden hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.” D5D: 09.12.2011, E. 11/3859, K. 11/7101.

¹¹ Memurlar ve diğer kamu görevlileri için temel kanun olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda (DMK) geçici görevlendirmeye ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Ancak DMK uyarınca yapılacak geçici görevlendirmelerin hukuka uygun olması Danıştay’ın belirlediği şartların varlığına bağlıdır. Danıştay’a göre “657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda aynı kurum içinde geçici görevlendirme konusu düzenlenmemiş olmakla birlikte, bir kamu kurumunun mevzuatla belirlenmiş olan görev alanı içinde yer alan ‘geçici’ nitelikteki bir hizmeti ya da değişen ve gelişen sosyal, ekonomik ve kültürel koşulların sonucu olarak ortaya çıkan, henüz örgütsel altyapısı oluşturulmamış ve bir kadro ile ilgilendirilmemiş olan ‘yeni bir kamu hizmeti’ni yürütmek amacı ile, durumu uygun olan kamu görevlilerinin, ‘kadrolarıyla hukuki bağlarını sürdürmek ve belli bir süre ile sınırlı olmak üzere’ atamaya yetkili amir tarafından geçici olarak görevlendirilmeleri olanaklıdır”. D5D: 20.05.2009, E. 07/168, K. 09/2800, Danıştay Dergisi, S. 122. s. 281. Benzer kararlar için bkz. D5D: 26.02.1997, E. 96/2070, K. 97/419; D2D: 23.11.2007, E. 07/1275, K. 07/4535, **kazancı**.

Geçici görevlendirmede kamu görevlisi, boş bir kadroya vekâlet etmemekte; hızlı bir biçimde yapılması gereken bir hizmet için veya bazı konularda bilgi ve tecrübesinden yararlanmak için görevlendirilmektedir. Diğer bir deyişle görevlendirme hizmet gereklerinden kaynaklanmaktadır. Yargı içtihatları göz önünde bulundurularak DMK’ya tabi personel için yapılacak kurum içi geçici görevlendirmenin şartları şu şekilde sıralanabilir: 1) Geçici görevlendirme belli bir süre ile sınırlı olarak (geçici) yapılır. 2) Görevlendirmenin amacı geçici bir ihtiyacı karşılamak veya henüz örgütlenmemiş ve bir kadro ile ilişkisi kurulmamış yeni bir kamu hizmetini yerine getirmek suretiyle kamu yararını sağlamaktır. ÇINARLI/ÇELİKTAŞ, s. 37; AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s. 154; KAYA, s. 138.

yetkisidir¹². Geçici görevlendirmede süre şartı ön plandadır¹³. Herhangi bir süre sınırı olmadan 13/b-4 kapsamında yapılacak bir görevlendirmeyi sadece “zorunlu ihtiyacın karşılanmasına” dayandırmak, bu ihtiyacın idarece giderilmeyerek sürekli bir uygulama haline getirilmesine neden olabilir. Bu durum ise personelin kadrosu ile olan ilişkisinin fiilen kesilmesi anlamına gelir. Bilindiği üzere kadro “... yasama organı tarafından kanunla saptanan memur sayısı ve niteliğidir.” Bir kurumun kullanacağı kamu görevlilerinin sayısı ve hangi nitelikleri taşıyan kamu görevlilerinin kullanılabilmesi kadro ile belli olur. Bu açıdan kamu görevlisinin kadrosunun bulunduğu birimde çalışması esastır¹⁴. Sürekli bir kamu hizmetini yerine getirmek görevi kural olarak o hizmete tahsis edilmiş kadroyu işgal eden kamu görevlisinin görevidir. İdare, süreklilik gösteren hizmetlerin yerine getirilmesi için personele ihtiyaç duyuyorsa yapması gereken, atamadır¹⁵.

2547 sayılı Kanun’un 13/b-4 maddesinin nakil maddesi olarak kullanılması mümkün olmadığı¹⁶ gibi kanunda atanma ve seçilme usulü özel olarak belirlenmiş görevler için kullanılması da mümkün değildir. Bu cümleden olmak üzere örneğin bir anabilim dalı başkanı 13/b-4 ile görevlendirilemez¹⁷.

¹² Kaya’ya göre de madde metninde açıkça yazmasa da 13/b-4 hükmü geçici görevlendirme maddesidir. KAYA, s. 135.

¹³ KAYA, s. 130.

¹⁴ Kadro tanımları için bkz. GÖZLER, s. 696; GÖZÜBÜYÜK/TAN, s. 835; **Devlet Memurları El Kitabı**, s. 56.

¹⁵ D8D: 28.09.2010, E. 08/3702, K.10/4788.

“Memurun görevinin ya da görev yerinin değiştirilmesi kural olarak kadro değişikliği yolu ile olur.” Geçici görevlendirme ile kamu görevlisinin kadrosunda değişiklik yapılmamakta ancak fiilen yaptığı görevde değişiklik yapılmaktadır. YAVUZDOĞAN, s. 84.

¹⁶ D8D: 19.10.2005, E. 05/1692, K. 05/4169.

¹⁷ “2547 sayılı Yasanın 13/b-4. maddesinin düzenleniş amacı, üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerin herhangi birinde hizmetle ilgili olarak ortaya çıkacak ihtiyacın üniversitenin kendi elemanları ile hızlı bir biçimde karşılanması ve böylece kamu hizmetinin aksamadan ve sürekli olarak yürütülmesini sağlamaktır. Rektöre verilen öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirme yetkisinin süreklilik arzedecek şekilde kullanılabilmesinin kabul edilmesi halinde, belli usullerle bir kadroya atanmış kamu görevlisinin Yasada gösterilen usule ve yetki kurallarına uyulmadan kadrosu ile hukuki ve fiili irtibatının kesilmesi ve belli usul ve yetki kurallarına uyularak atanabilecek bir kadroya bunlara uyulmadan atama yapılması sonucunu doğuracak olup, sözü edilen maddede öngörülen yetkinin yukarıda belirtilen amaçlarla ve hizmetin gerektirdiği süre ile sınırlı olduğunun ve bu yetkinin sürekli olarak görev yerini değiştirme şeklinde yorumlanamayacağına da kabulü zorludur. Bu açıklamalar karşısında, 2547 sayılı Yasanın yukarıda amacı ve niteliği açıklanan 13. maddesinin b-4. fıkrası ile Rektöre verilen yetkinin, hükmün yukarıda değinilen amacına ve niteliğine uygun olarak ve bu sınırlamalar çerçevesinde kullanılabilmesi, üniversitenin akademik kadrosunu oluşturan

Kamu görevlisinin kendi kadro görevinde çalışması kural olduğundan bir kamu kurum veya kuruluşuna tahsis edilmiş ancak hukuken açık olan kadroların görevlendirme suretiyle doldurulması da mümkün değildir¹⁸. Ayrıca görevlendirme üniversite personelinin kadrosu ile bağının kesilmesi sonucunu da doğurmaz¹⁹.

III. Görevlendirmenin Şartları

2547 sayılı Kanun m. 13/b-4'te geçen "gerekli görmesi" ibaresi idareye görevlendirme konusunda geniş bir takdir yetkisi vermektedir. Ancak bu yetki sınırsız değildir. Takdir yetkisine dayanılarak tesis edilen işlemlerin denetimi, bu yetkinin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesini gerektirir²⁰. Görevlendirme, ihtiyaç nedeniyle, kamu hizmetinin etkin ve verimli şekilde yürütülmesi amacıyla, kamu yararı doğrultusunda tesis edildiğinde hukuka uygun olacaktır²¹. Danıştay hükme istinaden yapılan bir görevlendirmeye ilişkin verdiği kararda

---

öğretim elemanlarının yine öğretim elemanı olarak, diğer personelin de kendi alanında atanmalarına veya görevlendirilmelerine olanak sağlayacağı kuşkusuzdur. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi ve Teknik Hizmetler Sınıfında, üniversitenin idari teşkilatını oluşturan Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı emrinde, inşaat mühendisi olarak istihdam edilen davacının, aynı Yasanın 71. maddesine göre mesleği ile ilgili bir sınıfta veya genel idare hizmetleri sınıfında görevlendirilmesi mümkün olup, idari kadroda görev yapan personelde bulunması gereken niteliklerden tamamen farklı özel şartlar ve nitelikler gerektiren öğretim görevlisi olarak görevlendirilmesine olanak bulunmamaktadır." D8D: 14.03.2007, E. 06/892, K. 07/1481, **kazancı**.

¹⁸ D5D: 09.02.1998, E. 97/2711, K. 98/270, **kazancı**.

¹⁹D8D: 09.05.2006, E. 05/1764, K. 06/1968.

"yapılan seçimlere o dalın kadrolu öğretim üyelerinin ve öğretim görevlilerinin katılmasının esas olduğu, 2547 sayılı Yasanın 13/b-4 maddesi uyarınca yapılan görevlendirmeler ise süreye bağlı geçici nitelik taşımakta olup, bu madde uyarınca yapılan görevlendirmelerde ilgilinin kadrosu esas görev yerinde kaldığından bu tür görevlendirmelerde öğretim elemanlarının kadrolarının bulunduğu yerdeki seçimlere katılması gerektiği, bu itibarla, Sinop Sağlık Yüksekokulunda yarım sömestr görevlendirilen 3 yardımcı doçentin kadroları davacının görev yaptığı anatomi anabilim dalında mevcut bulunmakta ve bu anabilim dalıyla ilgileri devam etmekte olduğundan, bu kişilere seçime katılmaları konusunda duyuru yapılmaksızın ve bu kişilerin yokluğunda yapılan dava konusu seçimde hukuka uyarlık bulunmadığı" D8D: 23.01.2008, E. 06/6255, K. 08/370.

²⁰ "İdarelerin takdir yetkisine dayanılarak tesis ettikleri işlemlerin hukuki denetimi, bu yetkinin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesini gerekli kılmaktadır. Takdir yetkisine dayalı olarak tesis edilen bir işlemin oluşturulmasına etken olan bütün unsurlarında bu kapsamda değerlendirilmesi zorunludur." D8D: 28.02.2006, E. 05/421, K. 06/771. Ayrıca bkz. D8D: 27.02.2007, E. 05/5156, K.07/1095; D8D: 19.01.2010, E. 07/8688, K. 10/90; D8D: 23.11.2009, E. 08/10578, K. 09/6907.

²¹ D8D: 14.03.2007, E. 05/5842, K.07/1451.

“İdarelerin takdir yetkisine dayanılarak tesis ettikleri işlemlerin hukuki denetimi, bu yetkinin kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesini gerekli kılmaktadır. Takdir yetkisine dayalı olarak tesis edilen bir işlemin oluşturulmasına etken olan bütün unsurlarında bu kapsamda değerlendirilmesi zorunludur. Alıntısı yapılan Yasa kuralında da rektöre üniversitede çalışan personeli görevlendirmek konusunda “gerekli görülme” koşuluyla takdir yetkisi tanınmış olmakla birlikte görevlendirmeyi gerektiren halin açıkça ortaya konulması gerekmektedir. Bu koşul hizmetin gerekli kaldığı koşullardan bağımsız düşünülmecektir...” gerekçesiyle takdir yetkisinin sınırsız olmadığını, idarenin görevlendirmenin neden gerekli olduğunu ortaya koyması gerektiğini dile getirmiştir²².

Danıştay’a göre²³ m. 13/b-4’teki düzenlemenin amacı, “üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerin herhangi birinde hizmetle ilgili olarak ortaya çıkacak bir ihtiyacın, üniversitenin kendi elemanları ile ve süratli bir biçimde karşılanması, böylece kamu hizmetinin aksamadan ve sürekli olarak yürütülmesini sağlamaktır.” Bu amaca istinaden, görevlendirmenin hukuka uygun olması için; personelin görevlendirildiği birimde hizmetine ihtiyaç olup olmadığının, hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ile ortaya konması ve görevlendirmenin de belli bir süre için yapılması gerekir²⁴.

²² D8D: 21.03.2008, E. 06/6871, K.08/2114.

“Mudurnu Meslek Yüksekokulundaki 2 saatlik dersin 2547 sayılı Yasanın 40. maddesinde belirtilen usule göre Rektör tarafından görevlendirme yoluyla karşılanabilmesi mümkün bulunduğundan, davacının görev yeri değişikliğine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle iptal”ine karar verilmiştir. D8D: 16.03.2007, E. 06/287, K. 07/1500. Ayrıca bkz. D8D: 25.09.2009, E. 09/1459, K. 09/5085.

²³ D2D: 22.05.2018, E. 16/5760, K. 18/3426. Aynı yönde bkz. D8D: 14.03.2007, E. 06/892, K.07/1481, **kazancı**.

²⁴ D8D: 19.10.2005, E. 05/1692, K. 05/4169. Ayrıca bkz. D8D: 10.04.2006, E. 05/4608, K. 06/1447.

“Yasa ile öngörülen görevlendirmenin koşulu, hizmetin gerekli kılması ve geçici olmasıdır. Geçicilikten kastedilen de belli bir süreyi içermesidir.” D8D: 23.02.2007, E. 05/6111, K. 07/1039. Benzer kararlar için bkz. D8D: 09.02.2009, E. 07/4553, K. 09/912; D5D: 8.12.2010, E. 10/1127, K. 10/6929; D5D: 08.12.2010, E. 10/1135, K. 10/6931; D8D: 16.12.2008, E. 07/4572, K. 08/8217.

“2547 sayılı Yasanın 13. maddesinin; Rektörün görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen (b) bendinin 4. fıkrasında, “Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek” hükmüne yer verilmiştir. Yukarıda anılan Yasa hükmü ve yerleşik içtihatlar uyarınca görevlendirme işleminin hizmetin gerekli kılması halinde ve belli bir süre için tesis edilmesi gerektiği açıktır.” D8D: 16.01.2008, E. 06/6152, K. 08/171.

“2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının 13/b-4 maddesiyle Rektöre tanınan yetkinin; öğretim elemanlarının veya diğer personelin zorunlu ihtiyaç hallerinde ve belli sürelerle

Geçici görevlendirmenin hukuka uygun olması için gerekli olan personelin hizmetine ihtiyaç bulunması ve görevlendirmenin belirli bir süre için yapılması şartları aşağıda ayrı ayrı incelenecektir.

A. Personelin Görevlendirileceği Birimde Hizmetine İhtiyaç Olmalıdır

Görevlendirmenin hukuka uygun olması için gereken ilk şart “görevlendirmeye ilişkin işlemlerin kurum bünyesinde mevcut bir ihtiyacın karşılanması amacıyla hizmet etmesi ve görevlendirilecek kişinin o hizmete ilişkin konularda uzmanlaşmış olması”dır²⁵.

İdare; 1) personelin görevlendirme için talepte bulunup bulunmadığını, 2) personelin tercih edilme nedenlerini²⁶, 3) personelin hangi somut görevi yapacağını, 4) görevlendirmenin neden zorunlu olduğunu, 5) görevlendirilen birimde bu görevi yapacak başka personel bulunup bulunmadığını²⁷, 6) görevlendirilen birimden gelen bir istek olup olmadığını, 7) personelin görevlendirildiği birimde hizmetine ihtiyaç duyulup duyulmadığını, 8) personelin hizmetine duyulan ihtiyacın hangi birimde daha fazla olduğunu²⁸, 9) personelin görevlendirildiği birimde hangi görevleri ifa edeceğini ve 10)

---

geçici olarak görevlendirilmelerini içeren yetki olarak düzenlendiği bir nakil maddesi olarak kullanılmayacağı açıktır. Bu durumda, davacının görevlendirildiği birimde hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ortaya konulmaksızın ve belli bir süre belirtilmeksizin tesis edilen dava konusu görevlendirme işleminde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.” D8D: 26.01.2004, E. 03/2047, K. 04/352.

²⁵ D8D: 28.09.2010, E. 08/3702, K.10/4788.

²⁶ “Sağlık Kültür ve Spor Dairesinde açığıya ihtiyaç duyulduğu iddia ediliyorsa da sırayla başka açıcıların da görevlendirilmesi gerekirken, davacının görevlendirilmesinin uzatılması nedeniyle dava konusu işlemin kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek tesis edilmediği sonucuna ulaşıldığı; bu nedenle hukuka uyarlık bulunmadığı”D8D: 16.06.2009, E. 07/7990, K. 09/4132. Danıştay bir başka kararında davacının tekrar tercih edilme sebebinin ortaya konulmaması karşısında personel açısından eşitsizlik doğuracak şekilde tesis olunan işlemde hukuka uyarlık bulunmadığına hükmetmiştir. D8D, 12.12.2007, E. 06/5232, K.07/7031. Yine Yüksek Mahkeme bir diğer kararında da davacının kadrosunun bulunduğu birimde 4 diyetisyenin daha görev yapmasına karşın geçici görevlendirmenin neden davacıya yüklendiği konusunda idarece bir açıklama yapılmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemi iptal eden ilk derece mahkemesi kararı onanmıştır. D8D: 19.01.2009, E. 07/5866, K. 09/330. Ayrıca bkz. D2D: 12.02.2019, E. 17/923, K. 19/472.

²⁷ D8D: 04.04.2008, E. 07/2137, K. 08/2471.

²⁸ “...davacının eski görev yaptığı yerdeki hizmetine duyulan ihtiyacın ortada olduğu ve görevlendirme işlemi yapılırken bu durumun yeterince gözetilmediği ve dolayısıyla takdir yetkisinin hizmet gereklerine uygun kullanılmadığı...” D8D: 09.02.2010, E. 07/9158, K. 10/608.

görevlendirme için uygun şartlara sahip olup olmadığını²⁹ somut ve nesnel gerekçeleri ile ortaya koymalıdır³⁰. İdare ancak bu sayede takdir yetkisini hizmet gereklerine uygun kullanmış olur³¹. Nitekim Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı öğretim üyesi olan davacının, 2547 sayılı Kanun'un 13/b-4 maddesi uyarınca Acil Tıp Anabilim Dalında görevlendirilmesine ilişkin Rektörlük işleminin iptali istemiyle açılan davada "...davacının görevlendirildiği Acil Tıp Anabilim Dalında görevli öğretim üyelerinden bir tanesinin Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesine, bir tanesinin Amasya Ruhi Tingiz Devlet Hastanesine geçiş yaptığı, ...Acil Tıp Anabilim Dalı Başkanının görevinden istifa etmesi nedeniyle anabilim dalındaki öğretim üyesi ihtiyacının daha da arttığı öğretim üyesi açığını gidermek için davacının Acil Tıp Anabilim Dalında daha önce görevlendirilmiş olmasından dolayı oluşan tecrübesi de dikkate alınarak anılan bölümde bir yıl süreyle görevlendirilmesi işleminin kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda

²⁹ Danıştay, fakülte sekreteri olarak görev yapan davacının, 2547 sayılı Kanun'un 13/b-4 maddesi uyarınca 5 ay süre ile kütüphane ve dokümantasyon dairesi başkan vekili olarak görevlendirilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; davacının 1986 yılından beri sürdürdüğü sekreterlik görevinden alınmasını gerektirecek nitelikte hukuken geçerli ve objektif bir belge sunulmadığı, davacının uzmanlık alanının kütüphanecilik olmadığı, Üniversite bünyesinde edebiyat fakültesine bağlı kütüphanecilik ve dokümantasyon anabilim dalı bulunduğu göz önünde bulundurularak, davacının hizmetine ihtiyaç duyulduğunun kanıtlanamadığı gerekçesiyle işlemde hukuka uyarlık bulunmadığına karar vermiştir. D8D: 20.04.2010, E. 08/204, K. 10/2003.

³⁰ D8D: 21.03.2006, E. 05/649, K. 06/1119; D2D: 12.06.2018, E. 18/473, K. 18/3958; D2D: 11.03.2019, E. 19/193, K. 19/1124.

"Alınışı yapılan Yasa kuralında da rektöre üniversitede çalışan personeli görevlendirmek konusunda "gerekli görülme" koşuluyla takdir yetkisi tanınmış olmakla birlikte görevlendirmeyi gerektiren halin açıkça ortaya konulması gerekmektedir. Bu koşul hizmetin gerekli kıldığı koşullardan bağımsız düşünülmecektir." D8D: 28.02.2006, E. 05/421, K. 06/771.

"... görev yerlerinin değiştirilmesi veya yeni görevler verilmesine ilişkin yetkinin kullanımı; bu doğrultuda tesis edilen işlemde, personelin başka bir birimde görevlendirilmesini gerektiren somut sebeplerin, hizmet ihtiyacının kaynağının, ifa edilecek görevin tanımı ve kapsamının ayrıntılarıyla belirtilmiş olmasına bağlıdır." D2D: 22.05.2018, E. 16/5760, K. 18/3426.

"...davalı idare tarafından tesis edilen işlemde, davacının başka birimde görevlendirilmesine esas teşkil eden ihtiyacı doğuran sebep ve görev tanımının net bir şekilde belirtilmediği "idari işleri koordine edecek tecrübeli yöneticiye ihtiyaç duyulması sebebiyle" şeklinde soyut bir ifade kullanıldığı, koordine edilmesi gereken işlerin ayrıntılandırılmadığı görülmektedir. Bu durumda davalı idarece, hukuki gerekçeleri açıkça belirtilmeksizin, kamu yararı ve hizmet gereği sınırları dışına çıkılarak tesis edildiği anlaşılan dava konusu işlemde hukuka uyarlık ... bulunmamaktadır." D2D: 22.05.2018, E. 16/5760, K. 18/3426.

³¹ D8D: 09.02.2010, E. 07/9153, K. 10/607.

tesis edildiği anlaşıldığından” davanın reddine karar verilmiş ve bu karar Danıştay tarafından onanmıştır³².

İhtiyacın somut olarak ortaya konması şartı uyarınca, bu hükmün personelin kurumun huzurunu bozduğu gerekçesiyle disiplin amaçlı kullanılmasını Danıştay hukuka aykırı bulmuştur. Danıştay’a göre “*gerekli görülme hali*”, görülmekte olan hizmetten kaynaklanan gerekliliktir ve öğretim elemanının belirli bir göreve atanmasının, “*gerekli durum*” giderilinceye kadar süren bir geçicilik içerdiğinin kabulünü gerekir. Bu açıdan aynı bölümde araştırma görevlisi olan eşinden boşanan birinin özel hayatından kaynaklanan nedenlerle bozulan kurum içi çalışma barışı, huzur ve sükunu sağlamak amacıyla tesis edilen işlem “*gerekli görülme hali*” hizmetten kaynaklanmadığı için hukuka aykırıdır³³. Ayrıca, disiplinsizlik için kanunların öngördüğü farklı tedbir ve yaptırımlar bulunmaktadır³⁴. Bu cümleden olmak üzere Danıştay, hasta bakıcı olarak görev yapan davacının görevine gereken hassasiyeti göstermediği, yapılan tüm uyarılara rağmen bu tutum ve davranışlarına devam ettiği, hastanede çalışmasının sakıncalı olduğu gerekçeleriyle tesis edilen görevlendirme işleminin, söz konusu fiillerin soruşturmaya konu olabileceği ve davacı hakkında naklen atama işlemi tesis edilebileceği, davacının görevlendirildiği birimde hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ortaya konulmadan 13/b-4 ile

---

³² D8D: 14.05.2008, E. 07/3144, K. 08/3555.

³³ D8D: 10.04.2006, E. 05/4608, K. 06/1447. Aynı yönde bkz. D8D: 27.03.2006, E. 05/189, K. 06/1192.

³⁴ “2547 sayılı Yasanın 13/b-4 maddesiyle tanınan yetkinin, öğretim elemanlarının veya diğer personelin zorunlu ihtiyaç hallerinde ve belli sürelerle geçici olarak görevlendirmelerini içeren yetki olarak düzenlendiği; bir nakil maddesi ya da başka bir amaç için kullanılmayacağı, açıktır. Bu durumda, davacının görevlendirildiği birimde hizmetine duyulan ihtiyacın somut ve nesnel gerekçeleri ortaya konulmaksızın ve belli bir süre belirtilmeksizin tesis edilen görevlendirme işleminin kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu işleminde hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Her ne kadar dava konusu işlemin sebep unsurunun davacı hakkında açılan disiplin soruşturması olduğu ileri sürülmüş ve davacının bu disiplin soruşturması neticesinde disiplin cezası ile tecziye edildiği görülmüş ise de, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin 26. ve devamı maddelerinde hakkında soruşturma açılan kamu görevlileri hakkında uygulanmak üzere geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırma kurumu düzenlenmiş olup, davacının anılan maddeler uyarınca görevden uzaklaştırılabileceği gibi, göreviyle bağdaşmayacak bir disiplin cezasıyla cezalandırılması halinde genel hükümler uyarınca görev yeri ve kapsamının da değiştirilebileceği açıktır. İdare Mahkemesince bu durum dikkate alınmaksızın davanın reddine ilişkin verilen kararda hukuki isabet bulunmamaktadır.” D8D: 20.01.2010, E. 07/8757, K. 10/135.

görevlendirilmesinin hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir³⁵. Ancak Danıştay'ın görevlendirme işlemini disiplinsizlik için bir çeşit tedbir olarak değerlendirdiği kararlara da rastlanmaktadır. Örnek olayda Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde görev yapan davacının, m. 13/b-4 uyarınca, Ankara Üniversitesi Beypazarı Meslek Yüksek Okulunda 1 yıl süreyle görevlendirilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davada Danıştay, davacının sekreter olarak görev yaptığı sırada öğrenci devam cetvelleri üzerinde tahrifat yaptığı, maddi çıkar amacıyla öğrencilere soru sattığı iddialarıyla hakkında soruşturma açıldığı ve eylemlerin sübuta erdiğinin belirlenmesi üzerine kınama cezası ile cezalandırılarak, 2547 sayılı Kanunun 13/b-4 maddesi gereğince 1 yıl süreyle Beypazarı Meslek Yüksekokulunda görevlendirildiği, bu durumda davacının hizmetin verimli ve gereği gibi yürütülebilmesi için kaçınılmaz olan itibar ve güven duygusunu sarsacak, huzur ve işbirliği ortamının bozulmasına neden olabilecek tutum ve davranışlarda bulunduğu belirlendiğinden işlemde hukuka aykırılık bulunmadığına hükmetmiştir³⁶. Ancak hizmetin gerektirmesi halinde kullanılabilir olan bu yetkinin disiplin aracı olarak kullanılmasına katılmadığımızı belirtmek isteriz.

B. Görevlendirme Belirli Bir Süre İçin (Geçici) Yapılmalıdır

Yukarıda da belirttiğimiz üzere Danıştay İkinci Dairesi, Sekizinci Daire'den farklı olarak, 2547 sayılı Kanun m. 13/b-4'ün rektörlere verdiği yetkiyi geçici görevlendirme yetkisi olarak kabul etmemektedir³⁷. Ancak yine

³⁵ D8D: 27.02.2008, E. 06/6859, K. 08/1415.

³⁶ D8D: 10.02.2008, E. 07/87, K. 08/531.

³⁷ "... İlgili madde metninden (m. 13/b-4) de anlaşılacağı üzere, görevlendirmelere ilişkin herhangi bir süre şartı veya kısıtlaması söz konusu değildir. Bu nedenle, dava konusu işlemin, geçici görevlendirme niteliğinde değil; gerekli görülen hallerde, zorunlu ihtiyacın karşılanmasına yönelik bir görevlendirme işlemi olarak kabulü gerekmektedir. Bu durumda, İdare Mahkemesi'nce, kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanı içinde yer alan bir hizmeti yürütmek amacıyla ve o hizmetle ilgili konuda uzmanlaşmış kamu görevlilerinin, kadroları üzerlerinde kalmak üzere görevlendirilmeleri mümkün ise de; İstanbul Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Genel İdari Hizmetleri Sınıfı, Daktilograf kadrosunda görev yapan davacının, Yasa ile öngörülen görevlendirmenin koşulu, hizmetin gerekli kılması durumu olarak kabul edildiği halde, belli bir hizmeti yürütme amacı güdülmeksizin, salt takdir yetkisine dayanılarak, aynı idareye bağlı Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi'nde görevlendirilmesine ilişkin dava konusu işlemde, hukuka ve mevzuata uyarlık görülmemesi gerekçesine dayanılarak hüküm kurulması gerekirken, kararda; bu gerekçenin yanı sıra, söz konusu görevlendirmenin belirsiz süreli olarak yapılmasında da hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesine de dayanılmış olmasında hukuki isabet bulunmamakta" dir. D2D: 11.04.2018, E. 18/305, K. 18/2505, Danıştay Dergisi, Y. 2018, S. 148, s. 95. Aynı yönde bkz. D2D: 22.03.2018, E. 18/3, K. 18/1912, **kazancı**. D2D: 18.04.2018, E. 18/234, K. 18/2674; D2D: 12.03.2018, E. 18/232, K. 18/1552; D2D: 12.03.2018, E. 18/189, K. 18/1554.

yukarıda yetkinin niteliğini anlatırken açıkladığımız gibi bizce söz konusu yetki, Sekizinci Dairenin kabul ettiği üzere “geçici görevlendirme” yetkisidir.

Danıştay Sekizinci Dairesi, 2547 sayılı Kanun m. 13/b-4’de rektörlere tanınan yetkinin geçici görevlendirme yetkisi olduğu, tesis edilen görevlendirmede süre belirtilmesi gerektiği görüşündedir³⁸. Anılan Daire’ye göre geçici görevlendirme işleminde belli bir süreye yer verilmemesi, süregelen uygulama ile geçici görevlendirmenin nakil (atama) maddesi olarak kullanılması sonucunu doğurur³⁹. Hâlbuki rektörlere tanınan yetki zorunlu ihtiyaç hallerinde ve geçici olarak kullanılabilir. Görevlendirmede herhangi bir süre belirtilmemesi, geçici görevlendirmeyi atamaya dönüştürür. Bu durum “...kamu görevlisinin işgal ettiği kadro görevinden sürekli uzaklaştırılması sonucunu doğuracaktır. Bu şekilde de kamu görevlisinin asıl görevini yerine getirmesi engellenmiş olacaktır.”⁴⁰ Bu engellenmenin ise kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı olduğu izahtan varestedir⁴¹.

Danıştay, ihtiyaç devam etse dahi arka arkaya görevlendirme yapılmasını hukuka aykırı bulmaktadır⁴². Örneğin Yüksek Mahkeme, 1 yıl süreyle geçici olarak görevlendirilen bir kişinin, aynı süreyle tekrar

---

³⁸ D8D: 27.01.2006, E. 05/179, K. 06/250. Benzer kararlar için bkz. D8D: 21.03.2006, E. 05/649, K. 06/1119; D8D: 22.12.2008, E. 07/6341, K. 08/8463.

³⁹ D8D: 17.04.2006, E. 05/1079, K. 06/1582. Ayrıca bkz. D8D: 05.04.2006, E. 05/1085, K. 06/1393; D8D: 28.11.2007, E. 06/4484, K. 07/6447; D8D: 03.12.2007, E. 06/5274, K. 07/6564.

“Yasa ile öngörülen görevlendirmenin koşulu, hizmetin gerekli kılması ve geçici olmasıdır. Geçicilikten kastedilen de belli bir süreyi içermesidir.” D8D: 28.02.2006, E. 05/421, K. 06/771. Aynı yönde kararlar için bkz. D8D: 19.01.2010, E. 07/8688, K. 10/90; D8D: 14.05.2003, E. 02/3345, K. 03/2225, **kazancı**.

⁴⁰ D8D: 21.03.2008, E. 06/6871, K.08/2114.

⁴¹ D8D: 26.01.2007, E. 05/3545, K. 07/264.

⁴² “Selçuk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Matematik Bölümünde profesör olarak görev yapan davacının, Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümündeki Matematik derslerini okutmak ve bölümdeki diğer çalışmalara katkıda bulunmak üzere 2547 sayılı Yasanın 13/b-4 maddesi uyarınca bir yıl süreyle yeniden görevlendirilmesine ilişkin Rektörlüğün 15.02.2006 gün ve 280/1592 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; davacının daha önce 14.2.2005 tarihli Rektörlük işlemiyle bir yıl süreyle aynı kurumda görevlendirildiği, bu sürenin sona ermesi üzerine ise, dava konusu işlemle yeniden bir yıl süreyle görevlendirilmesine ilişkin olayda, ihtiyaç saiki kabul edilse dahi, bu ihtiyacın sürekli olarak davacının görevlendirilmesi suretiyle karşılanmasının, rektöre tanınan yetkinin atama etkisi sonucunu doğurması nedeniyle kabulüne olanak bulunmadığı anlaşıldığından, davacının aynı gerekçeyle yeniden geçici olarak görevlendirilmesine ilişkin işlemde hukuka ayarlık bulunmadığı” D8D: 15.04.2008, E. 07/1794, K. 08/2761. Aynı yönde bkz. D8D: 16.12.2008, E. 07/4572, K. 08/8217.

görevlendirilmesini atama sonucunu doğuracak olması nedeniyle hukuka aykırı bulmuştur⁴³. Yine başka bir olayda da görevlendirmenin 3. kez tekrarlanması, görevlendirmeyi belirsiz süreli hale getireceği ve idarenin süreklilik gösteren hizmetlerinin yerine getirilmesinde, hizmetine ihtiyaç duyduğu personelinin naklen ataması gerektiği gerekçesiyle hukuka aykırı bulunmuştur⁴⁴.

IV. Görevlendirmenin Hukuki Sonuçları

Görevlendirme işlemi beraberinde; görevlendirmenin personel için kazanılmış hak doğurup doğurmayacağı, personelin yararlanmadığı döner sermaye gelirlerinin kendisine ödenip ödenmeyeceği, görevlendirme nedeniyle manevi tazminata hak kazanılıp kazanılmayacağı ve personele yolluk ödenip ödenmeyeceği sorularının cevaplanması zorunluluğunu getirmektedir. Aşağıda bu hususlar Danıştay içtihatları ışığında incelenmiştir.

A. Görevlendirme personel için kazanılmış hak doğurmaz.

İşlem metnindeki süreyle bağlı olmadan idare 2547 sayılı Kanun m. 13/b-4 uyarınca yaptığı görevlendirmeyi her zaman kaldırabilir. Nitekim Danıştay, personel daire başkanlığı veri hazırlama ve kontrol işletmeni kadrosunda olan davacının, yüksek okulu müdürlüğündeki görevlendirmesinin iptal edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; kadrosu, dairesi başkanlığında olan ve 2547 sayılı Kanun'un 13/b-4 maddesi uyarınca 2000 yılından itibaren yüksek okulda görevlendirilmiş bulunan davacının, asıl görev yerindeki ihtiyacı karşılamak amacıyla görevlendirme işleminin sona erdirilerek kadro görevine döndürülmesine ilişkin dava konusu işlemde hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddeden İdare Mahkemesinin kararını onamıştır⁴⁵.

⁴³ D8D, 12.12.2007, E. 06/5232, K. 07/7031.

⁴⁴ D8D: 28.09.2010 E. 08/3704, K. 10/4787.

⁴⁵ D8D: 28.02.2006, E. 05/420, K. 06/772. Ayrıca bkz. D8D: 03.03.2009, E. 08/305, K. 09/1492.

"2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının Rektörün görevlerini belirleyen 13.maddesinin (b) bendinin 4. fıkrasında, "Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek" kuralına yer verilmiştir. Öğretim elemanları, 2547 sayılı Yasanın öngördüğü yöntem içinde bir üniversite birimi için atanırlar. Atama yöntemindeki özellik ve amaçlar karşısında, temel olarak atandıkları yerde görev yürütecekleri kuşkusuzdur. Gerek bu kurallar ve gerekse 13/b-4 maddesinde öngörülen "gerekli görülme hali"; anılan kuralla gerçekleştirilen, öğretim elemanının ve özellikle öğretim üyesinin belirli bir kadroya veya göreve atanması olgusu, "gerekli durum" giderilinceye kadar süren bir geçicilik içerdiğinde kuşkuyla yer bırakılmamaktadır. Tıp Fakültesi Dekanlığının istemi üzerine 2.1.2003 tarihinde

Mahkeme bir başka kararında ise döner sermaye işletme müdürlüğünün kadroya bağlı bir görev olmadığını, bu görevi ifa etmenin ilgili açısından kazanılmış hak doğurmayacağını, idarenin dosyaya ibraz ettiği belgelerden döner sermaye işletme müdürlüğünün görevlendirme ile yürütüldüğünü ve davacının ifa ettiği döner sermaye işletme müdürlüğü görevinin kendisi için kazanılmış hak doğurmayacağını belirtmiştir⁴⁶.

B. Görevlendirilmesi hukuka aykırı bulunan personel diğer şartları da varsa manevi tazminata hak kazanabilir

Kişinin şahısvarlığında iradesi dışında meydana gelen eksilme manevi zarardır. Bu zarar bir idari işlem veya eylemden doğmuşsa kural olarak idari yargıda açılacak tam yargı davası ile tazmin edilir. İdarenin maddi veya manevi tazminata muhatap olması için ortada bir zarar bulunmalı, idarenin bir eylem ve işlemi olmalı ve zarar idarenin bu eylem veya işleminden doğmalıdır (illiyet bağı). Ancak idarenin hukuka aykırı her işlemi hizmet kusuru oluşturmakla birlikte mali sorumluluğunu doğurmayabilir; zira hukuka aykırı bir idari işlemde muhatapın zarar görmemesi olasıdır. Nitekim Danıştay da 2547 sayılı Kanun m. 13/b-4 hükmü uyarınca yapılan atamalarda işlem hukuka aykırı olsa bile ortada bir zarar yoksa açılan tam yargı davasını reddetmektedir. Yüksek Mahkeme bir kararında hemşire olan davacının, Rektörlük oluru ile 2547 sayılı yasanın 13/b-4 maddesi uyarınca geçici bir süre eğitim fakültesi sağlık ünitesinde çalışmak üzere görevlendirilmesine ilişkin işlemin iptali üzerine işlem nedeniyle uğranıldığı belirtilen manevi zararın tazmini istemiyle açılan davayı işlemin davacının kişilik hakkını rencide eden içerik taşımadığı gerekçesiyle reddetmiştir⁴⁷. Ancak aynı Yüksek MAhkeme bir başka kararında, görevlendirme işlemine dayanak gösterilen, davacının görevine ihtiyaç duyulmasının soyut kalması ve görevlendirme işleminin objektif kriterlerden uzak bir şekilde yapılmasını manevi tazminata hükmedilebilmesi için yeterli görmüştür⁴⁸.

Rektörlük kararıyla anılan anabilim dalında geçici olarak görevlendirilen davacının, devam eden süreç içerisinde yeterli öğretim elemanı sağlanması üzerine asıl görevine ve kadrosuna döndürülmesine ilişkin işlemde yasal düzenlemelere ve hukuka aykırılık bulunmamaktadır.”
D8D: 27.10.2009, E. 09/2983, K. 09/6053.

⁴⁶ D8D: 26.03.2010, E. 09/3743, K. 10/1452.

⁴⁷ D8D: 10.12.2007, E. 06/5438, K. 07/6898. Ayrıca Bkz. D8D: 10.12.2007, E. 06/5439, K. 07/6897.

⁴⁸ D8D: 08.11.2006, E. 05/2583, K. 06/4129.

C. Döner sermaye ödemelerinin yapılması gerekir

2547 sayılı Kanun'un 58. maddesi uyarınca döner sermaye işletmesi kurulmuş üniversite birimlerinde gelir getirici faaliyette bulunanlara çeşitli ödemeler yapılmakta olup personelin bu ödemeye hak kazanması fiilen çalışması şartına bağlanmıştır. Danıştay bir kararında geçici görevlendirme işlemi nedeniyle davacının; fiilen görev yapmadığını, bu nedenle diğer öğretim üyelerine dağıtılan döner sermaye katkı payından faydalanmasına imkân bulunmadığına hükmetmiştir⁴⁹. Ancak Danıştay diğer bir kısım kararında yine fiili çalışmaya vurgu yapmış olmakla birlikte çalışmamanın davacıdan kaynaklanmadığı gerekçesiyle yoksun kalınan döner sermaye ödemelerinin yapılmasına hükmetmiştir. Yüksek Mahkeme'ye göre "Her ne kadar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Döner Sermaye" başlıklı 58. maddesinde, döner sermayenin fiilen çalışarak katkıda bulunan personel arasında paylaştırılacağı açıkça belirtilmiş ise de, davalı idarece tesis edilen işlemin yargı kararı ile iptal edildiği ve fiilen bu görevi yapamamasının davacının kendi kusurundan kaynaklanmadığı gözönünde bulundurulduğunda" ödememe işlemi hukuka aykırıdır⁵⁰. Konuyla ilgili olarak verilen bir içtihadı birleştirme kararı da idarenin sorumluluğu ve mahkeme kararlarının uygulanması yükümlülüğünden yola çıkarak aynı sonuca varmıştır⁵¹.

⁴⁹ D8D: 13.06.2007, E. 06/3341, K. 07/3691.

⁵⁰ D8D: 19.11.2007, E. 07/5461, K. 07/6104. Aynı yönde bkz. D8D: 19.01.2009, E. 07/5866, K. 09/330.

"... Anılan Yasa hükmü (2547 sayılı Kanun m. 58) uyarınca döner sermaye katkı payı ödenmesinde fiilen çalışma esas alınsa da, idarenin hukuka aykırı işlemi nedeniyle fiilen çalışması engellenmiş olan davacıya yapılan ödemenin maddi tazminat niteliğinde olduğunun kabulü gerekmektedir. Bu durumda, davacının açıkta kaldığı sürede fiilen katkısının bulunmadığından bahisle, sonuç olarak döner sermaye katkı payı ödenmemesi gerektiğine ilişkin Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir." D8D: 22.12.2008, E. 07/6341, K. 08/8463. Benzer bir karar için bkz. D8D: 22.12.2008, E. 07/7502, K. 08/8466.

⁵¹ "Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinde ise, "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur" kuralına yer verilmiştir. Bir idari işlemin yargı kararıyla iptal edilmesi halinde, söz konusu kararın, dava konusu işlemin tesis edilmesi sırasında unsurlarında bulunan sakatlıkları saptadığı, işlemi yapıldığı andan başlayarak ortadan kaldırdığı, bu özelliği nedeniyle geriye yürüten sonuçlar doğurduğu, başka bir anlatımla, işlemin tesis edildiği tarihten önceki hukuki durumun geçerliliğini sağladığı idare hukukunun bilinen ilkelerindedir. İdare, iptal kararının amaç ve kapsamına göre yeni bir işlem ya da işlemler yapmak, iptal edilen idari işlemlerden doğan tüm sonuçları ortadan kaldırmak ve önceki hukuki durumun geçerliliğini sağlamakla yükümlü olup, iptal edilen işlem nedeniyle uğranılan zararların tazmini de bu

D. Görev yeri değişen personele harcırah ödenip ödenmeyeceği

Görev yeri değişen kamu görevlisinin bu işlem nedeniyle belli bir külfetle karşı karşıya kalacak olması ve kamu hizmetinin yürütülmesinden kaynaklanan bu külfetin kamu ile paylaşılması amacıyla kamu görevlisine harcırah ödenmesi kabul edilmiştir⁵². Danıştay'a göre 2547 sayılı Kanun'un 13/b-4 maddesiyle rektörlere tanınan yetki naklen atamalarda kullanılamayacak olup, maddeye istianiden gerçekleştirilen işlemlerin geçici görevlendirme niteliğinde olması nedeniyle söz konusu işlemlerden dolayı 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre geçici görev yolluğunun ödenmesi gerekir⁵³. Yüksek Mahkeme bir başka kararında da Siverek Meslek Yüksekokulu'nda Türk Dili Okutmanı olarak görev yapan davacının 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13/b-4 maddesi gereğince Harran Üniversitesi Türk Dili Bölüm Başkanlığında görevlendirilmesine ilişkin işlemden dolayı yolluk ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin; 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 14. maddesi gereği bir vazifenin ifası maksadıyla geçici görevlendirilen davacıya bu madde kapsamında geçici görev yolluğu verilmesi gerektiğinden aksi yönde kurulan işlemde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle iptali ve söz konusu yolluğun yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine hükmedilmesi yolunda Şanlıurfa İdare Mahkemesi kararının onanmasına karar vermiştir⁵⁴.

---

*kapsamda yer almaktadır. Dolayısıyla, hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanarak iptal edilen işlem nedeniyle fiilen bu görevi yapmadığı açık olan davacıların, bu işlem sonucu uğradığı zararların davalı idarece tazmini, Anayasa hükmü gereğidir. Bu nedenle, ilgililerin "fiilen" çalışmaması hukuka aykırı bulunan işlemden kaynaklandığından ve iptal edilen hukuka aykırı işlem sonucu tüm maddi hakların ödenmesi yukarıda değinilen Anayasa hükmü ve idare hukuku ilkesi gereği olduğundan, döner sermaye ek ödemesinin de yoksun kalman bir parasal hak olarak, uğranılan zarara karşılık idarece tazmini gerektiği açıktır. Her ne kadar 209 sayılı Kanun'un 5. maddesine dayanılarak hazırlanan 12.05.2006 tarih ve 26166 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Görevli Personele Döner Sermaye Gelirlerinden Ek Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlükte bulunan 5. maddesinde; döner sermaye ek ödemesinin, personelin kurum ve kuruluşa fiilen katkı sağladığı süreçte verilebileceği kuralı yer almakta ise de, söz konusu düzenlemenin, normal işleyiş içerisinde anılan gelirlerin dağılımına ilişkin düzenleme içerdiği, bu ek ödemeden yararlanan kişinin hukuka aykırı bir işlemle ek ödeme gelirinden mahrum bırakılması ve bu hukuka aykırılığın sonradan yargı kararlarıyla giderilmesi halini öngörmediği açıktır." DİBGK: 12.12.2018, E. 13/2, K. 18/3, **kazancı**.*

⁵² YAVUZDOĞAN, s. 267. Aynı yönde bir görüş için bkz. PINAR, s. 57.

⁵³ D5D: 31.05.2010, E. 08/2314, K. 10/3766.

⁵⁴ D5D: 31.05.2010, E. 08/3464, K. 10/3773. Aynı yönde bkz. D5D: 28.04.2010, E. 08/1953, K. 10/2787.

Sonuç:

Kural kamu görevlisinin kadrosunun bulunduğu yerde çalışmasıdır. Zira kadro kamu hizmetinin ifası için kadroyu işgal eden personelin hizmetine ihtiyaç olduğu anlamına gelir. Bu nedenle kamu görevlisinin kadrosunun bulunduğu yerden başka bir yerde çalıştırılması sonucunu doğuran geçici görevlendirme ancak zorunlu ve istisnai hallerde, kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda yapılabilir.

Hukuk devletinin gereği ve Danıştay'ın yerleşik içtihadı uyarınca idarenin takdir yetkisi sınırsız değildir. Mevzuatta sebep unsurunun muğlak ifadelerle belirtildiği veya sebep unsurunun hiç belirtilmediği hallerde dahi idarenin sahip olduğu takdir yetkisi kamu yararı ve hizmeti gerekleri ile sınırlıdır. Danıştay'ın, inceleme konusu hükme istinaden tesis edilen işlemlerin yargısal denetiminde vermiş olduğu kararlarında büyük ölçüde istikrar sağladığı görülmektedir. Danıştay içtihadına göre Kanun'un 13/b-4 maddesi uyarınca başka bir yerde görevlendirilen üniversite personelinin bu görevlendirme işleminin hukuka uygun olması, diğer bir ifadeyle idarenin sahip olduğu takdir yetkisinin hukuka uygun kullanıldığıının kabul edilebilmesi; 1) personele görevlendirmenin yapıldığı birimde ihtiyaç duyulması, personelin uzmanlığının o birimde görev yapmaya uygun olması ve bu ihtiyacın somut ve nesnel gerekçelerle ortaya konmasına, 2) görevlendirmenin, geçici olduğu göz önünde bulundurularak, belirli bir süreyle sınırlandırılmasına bağlıdır.

Her ne kadar kanun boşluğu Danıştay içtihatları ile giderilmişse de meslek olarak ifa edilen dar anlamda kamu görevliliğinde güvenceye en ziyade ihtiyaç duyulan konular idare tarafından resen yer ve görev değişikliği ile emekliye sevk işlemleridir⁵⁵. Bu açıdan geçici görevlendirme kurumunun usul ve esaslarının kanunla düzenlenmesi memur güvencesi açısından bir gerekliliktir⁵⁶.

⁵⁵ AZRAK, s. 7.

⁵⁶ KAYA, s. 138.

KAYNAKÇA

- AKYILMAZ, Bahtiyar – SEZGİNER, Murat – KAYA Cemil: **Türk İdare Hukuku**, 9. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2018.
- ATAY, Ender Ethem: **İdare Hukuku**, 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- AZRAK, A. Ülkü: “Hukuk Devleti Açısından Memurların Mesleki Güvenceleri”, in. **Kamu Personeli Sorunları, İdare Hukuku Sempozyumu**, Eskişehir 2003.
- ÇINARLI, Serkan - ÇELİKTAŞ Özge: “Bölge İdare Mahkemesi (İstinaf) Kararları Işığında Devlet Memurlarının Geçici Görevlendirmesi”, **Terazi Hukuk Dergisi**, Y. 2018, C. 13, S. 143.
- Devlet Memurları El Kitabı**, 3. Bası, Ankara 1987.
- GİRİTLİ, İsmet: **Kamu Yönetimi Teşkilatı ve Personeli**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1983.
- GÖZLER, Kemal: **İdare Hukuku**, Cilt II, 3. Bası, Ekin Kitabevi, Bursa 2019.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref – TAN, Turgut: **İdare Hukuku** Cilt I, 9. Bası, Ankara 2013.
- GÜLER, B. Ayman: **Kamu Personeli Sistem ve Yönetim**, İmge Kitabevi, Ankara 2005.
- GÜNDAY, Metin: **İdare Hukuku**, 10 Bası, Ankara 2013.
- KAYA, Cemil: “Danıştay kararları Işığında Kurumlar Arası ve Kurum İçi Geçici Süreli Görevlendirme”, **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2011, C. 6, S. 1-2.
- PINAR, İbrahim: **Harcırah Kanunu**, 5. Bası, Seçkin Yayınları, Ankara 2010.
- YAŞAR H. Nuri: **İdare Hukuku**, Der Yayınları, İstanbul 2014.
- YAVUZDOĞAN, Seçkin: **Devlet Memurları Kanunu Uyarınca Naklen Atama**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.

